

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

III МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

**Місце проведення: Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National Academy of Educational Sciences of Ukraine
Association of Universities of Ukraine
Odessa Regional State Administration
Odessa City Council
Odessa Regional Advanced Training Institute for Teachers
Education and Culture Centre «Confucius Institute»**

**SOUTH UKRAINIAN NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY
NAMED AFTER K. D. USHYNsky**

**THIRD INTERNATIONAL CONGRESS
«GLOBAL CHALLENGES OF PEDAGOGICAL EDUCATION
IN ACADEMIC SPACE»**

18-21 May 2017

South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky
26, Staroportofrankivska Str.

Odessa
2017

Рекомендовано до друку рішенням ученої ради
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського
(протокол № 11 від 27 квітня 2017 року)

Укладачі:

Чебикін Олексій – доктор психологічних наук, академік НАПН України (голова)
Ананьєв Антон – кандидат психологічних наук, приват-професор (Україна)
Андрющенко Віктор – доктор філософських наук, академік НАПН України (Україна)
Богущ Алла – доктор педагогічних наук, академік НАПН України (Україна)
Білова Наталія – кандидат педагогічних наук, приват-професор (Україна)
Балуба Ігор – кандидат історичних наук, начальник відділу педагогічної та післядипломної освіти Міністерства освіти і науки України (Україна)
Бідний Григорій – професор Університетського коледжу м. Нью Джерсі (США)
Богданова Інна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Гаєвець Яна – кандидат педагогічних наук, викладач (Україна)
Гайжугіс Альгірдас – габілітований доктор гуманітарних наук, академік, член-кореспондент Академії наук Литовської республіки (Литва)
Дін Сін – PhD, координатор Освітньо-культурного центру КНР «Інститут Конфуція» (Китай)
Джангулашвілі Леван – професор (Грузія)
Джуринський Петро – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Долинський Борис – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Жаровцева Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Жук Олександр – доктор педагогічних наук, професор (Білорусь)
Задорожна Любов – кандидат філософських наук, заступник директора Одеського обласного інституту вдосконалення вчителів (Україна)
Койчева Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Копусь Ольга – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Курлянд Зінаїда – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Мартінова Раїса – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (Україна)
Музиченко Ганна – доктор політичних наук, професор (Україна)
Наумкіна Світлана – доктор політичних наук, професор (Україна)
Осипова Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Пальшкова Ірина – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Попова Олександра – кандидат педагогічних наук, доцент (Україна)
Саннікова Ольга – доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України (Україна)
Симоненко Світлана – доктор психологічних наук, професор (Україна)
Скворцова Світлана – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (Україна)
Тарасенко Ольга – доктор мистецтвознавства, професор (Україна)
Хмель Наталя – кандидат психологічних наук, приват-професор (Україна)
Яковлева Марина – кандидат психологічних наук, доцент (Україна)

Усі матеріали друкуються в авторській редакції.

Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі : матеріали
Г 54 III Міжнародного Конгресу (м. Одеса, 18-21 травня 2017 року) / Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 678 с.

ISBN 978-966-916-275-5

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародного Конгресу «Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі», присвяченого узагальненню педагогічних, психологічних та соціально-політичних аспектів підготовки сучасного вчителя; системі формування духовного та інтелектуального потенціалу сучасної молоді; перспективним психолого-педагогічних концепціям підготовки вчителя в системі університетської освіти; інноваційним авторським педагогічним технологіям.

Збірник рекомендовано для широкого кола фахівців, які цікавляться проблемами педагогічної освіти.

УДК 378.4:37.015.3+001
ББК 74+72я43

розвитку має на меті можливість універсального планування занять фізичними вправами незалежно від наявних порушень психофізичного розвитку у дитини з комплексними порушеннями.

Реалізація означеного покрокового алгоритму має наступні компоненти:

1. Визначення мети та послідовності завдань занять фізичними вправами.
2. Визначення та урахування при плануванні занять сильних сторін дитини (чи групи дітей), її здібностей та вмінь, індивідуальних вподобань.
3. Визначення та урахування при плануванні занять можливостей щодо застосування спеціальних приладів, пристосувань та устаткування, спеціальних методик та медичних показань і застережень.
4. Реалізація плану занять.
5. Побудова системи оцінювання ефективності та функціональності розробленого плану занять.
6. Можливість внесення змін у план занять на підставі результатів оцінки ефективності та функціональності плану занять.

На практиці реалізація покрокового алгоритму планування комплексної фізкультурно-оздоровчої реабілітаційної програми для дітей з комплексними порушеннями психофізичного розвитку відбуватиметься шляхом виконання наступних завдань:

- 1) визначення кількості учнів;
- 2) визначення мети діяльності для окремого учня або групи учнів;
- 3) визначення переваг можливостей та уподобань учня або групи учнів;
- 4) визначення можливості корекції наявних порушень розвитку, наявності спеціального обладнання, пристосувань, спеціальних методик навчання, медичних показань до занять фізичними вправами та застережень у залежності від індивідуальних особливостей учнів;
- 5) складання плану занять фізичними вправами на підставі аналізу зібраних даних;
- 6) оцінка ефективності та функціональності складеного плану занять у процесі його реалізації;
- 7) внесення змін у план занять фізичними вправами на підставі зробленої оцінки діяльності.

Використання запропонованого покрокового алгоритму планування комплексної фізкультурно-оздоровчої реабілітаційної програми для дітей з комплексними порушеннями психофізичного розвитку дасть змогу полегшити процес підготовки фахівців до роботи з фізичного виховання з дітьми, які мають комплексні порушення психофізичного розвитку. Універсальність моделі визначається можливістю її використання незалежно від типу порушення, що є особливо важливим при організації роботи з поліморфним контингентом учнів НРЦ. Саме тому, створення і впровадження у практику покрокового алгоритму планування комплексної фізкультурно-оздоровчої реабілітаційної програми для дітей зі складними порушеннями розвитку вбачається актуальним.

Література

1. Наказ про затвердження Положення про навчально-реабілітаційний центр №920 от 16.08.2012 – Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1502-12>
2. Лещій Н.П. Характеристика алгоритму планування фізкультурно-оздоровчої реабілітаційної програми для дітей із комплексними порушеннями психофізичного розвитку /Н.П. Лещій// Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Науковий журнал Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. – 2016. – №7(61). – С 254-262.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО КОРЕКЦІЙНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ В ШКОЛІ

Начинова О. В.

Університет Ушинського, Україна

Питання охорони здоров'я учнів у процесі навчання завжди турбували педагогів. Видатний радянський педагог В. Сухомлинський підкреслював, що зміцнення здоров'я дітей є найважливішим завданням школи, від вирішення якого залежить загальний розвиток дітей, їх розумова працездатність і успішність. «Досвід переконав нас у тому, – писав він, – що приблизно у 85% усіх невстигаючих учнів головна причина відставання у навчанні – поганий стан здоров'я, яке-небудь нездужання або захворювання...». І далі: «Я не боюся ще раз повторити: турбота про здоров'я – це найважливіша праця вихователя. Від життєрадісності, бадьорості дітей залежить їх духовне життя, світогляд, розумовий розвиток, міцність знань, віра в свої сили. Якщо виміряти всі мої турботи і тривоги про дітей протягом перших 4 років навчання, то добра половина їх – про здоров'я» [1, с. 51].

З приходом дитини до школи у неї обмежується рухова активність, збільшується зорове та нервово напруження, у наслідок сидячої робочої пози збільшується статичне навантаження, яке є передумовою порушення постави. Не випадково, що такі порушення як сколіози, близорукість, анемія та неврастенія отримали назву «шкільних», оскільки здебільшого формуються саме умовами шкільного навчання. Проблема створення здоров'язбережувального середовища у процесі фізичного виховання учнів школи ускладнюється наявністю різних індивідуально-типологічних характеристик учнів. Г. Кумарина у своїх дослідженнях відзначає, що відмінності у розвитку дітей одного віку бувають дуже суттєві, вони обумовлені статтю, станом здоров'я, темпом розвитку, які визначаються умовами раннього та дошкільного утримання, виховання та навчання. Інколи ці відмінності бувають настільки значущими, що в два-три рази перебивають так звані вікові норми. «Они не укладаються в схему: здоровые – больные, нормальные – аномальные» [2, с. 52]. Автор наголошує, що індивідуально-типологічні особливості дітей молодшого шкільного віку, які обумовлені різним рівнем розвитку значущих для навчання якостей і здібностей, статтю, соціальною ситуацією розвитку, проявляються вже з перших днів шкільного навчання. Таким чином, в сучасній системі шкільної освіти склалася ситуація, яка свідчить про необхідність організації і проведення корекційно-оздоровчої роботи з учнями, особливо молодшого шкільного віку. Враховуючи, що корекційно-оздоровча робота є складовою охорони здоров'я дітей у процесі шкільного навчання, необхідність підготовленості до неї вчителів фізичного виховання стає очевидною. Разом з тим, питання підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до корекційно-оздоровчої роботи в загальноосвітній школі у процесі навчання у ВНЗ ще не знайшли достатнього відображення і висвітлення у відчизняних дослідженнях.

Як відомо, спрямованість до педагогічної діяльності, повинна керувати особистістю у професійному виборі. Абитурієнти спеціальності «Фізичне виховання» це, як правило, молоді люди, які активно займаються спортом, мають добре здоров'я і не стикалися із проблемами корекційно-оздоровчого характеру. Такі абитурієнти окрім результатів незалежного оцінювання рівня навчальних досягнень, здають іспит зі спеціальності – виконують певні спортивні завдання, демонструють уміння у плаванні, підтягуванні, стрибках, вправах на спритність тощо. Усі ці спортивні уміння і їх результативність ніяким чином не показують рівень умотивованості майбутнього вчителя фізичної культури не тільки до корекційно-оздоровчої роботи, а і до учительської діяльності. Тому, в період навчання у ВНЗ формування мотиваційного компоненту щодо корекційно – оздоровчої роботи у майбутніх учителів фізичної культури є важливою і дуже відповідальною умовою їх професійної підготовки.

Таким чином, однією із педагогічних умов підготовки майбутніх учителів фізичної культури до корекційно-оздоровчої роботи в школі визначаємо формування у студентів мотивації до означеного виду робіт, розуміння її значущості, необхідності при роботі із дітьми, пріоритетності цього виду діяльності, як складової збереження здоров'я дитини. Рівень професійної підготовленості майбутнього учителя, його фахова компетенція забезпечуються комплексом дисциплін і залежать не тільки від кількості годин відведених навчальним планом на ту чи іншу дисципліну, але й від узгодженості графіка навчання, такої організації і побудови навчального процесу, щоб знання отримані студентом на першому курсі навчання стали базовими для оволодіння навчальними предметами другого року навчання. На жаль, такий алгоритм не завжди простежується у практиці підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

Проблема виявляється ще в тому, що відсутня навчальна дисципліна, яка б узгоджувала інформацію, чи комплексно оцінювала рівень знань студентів щодо корекційно-оздоровчої роботи. Склалася така ситуація, що найбільш соціально очікуваний напрям підготовки майбутніх учителів фізичної культури в ході навчання студента «розпорошується» по багатьом дисциплінам, не систематизується при їх викладанні, відсутній комплексний контроль рівня сформованості знань та умінь студента щодо корекційно-оздоровчої роботи в школі. Вважається, що у майбутнього вчителя фізичної культури знання і вміння щодо корекційно-оздоровчої роботи в школі формуються як «сумарні», в наслідок вивчення дисциплін психолого-педагогічного, медико-біологічного та спортивно-педагогічного циклів. Тому наступну педагогічну умову підготовки майбутніх учителів фізичної культури до корекційно-оздоровчої роботи визначаємо як: алгоритмізацію та узгодженість навчальної інформації щодо корекційно-оздоровчої роботи в змісті психолого-педагогічних, спортивно-педагогічних та валеологічних дисциплін, покращення междисциплінарних зв'язків, узгодження форм та видів контролю знань студентів із принципів, методів та засобів корекційно-оздоровчої роботи в школі.

Представлені підходи лише започатковують пошуки шляхів покращення підготовки майбутніх учителів фізичної культури до корекційно-оздоровчої роботи в школі у період їхнього навчання у ВНЗ.

Література

1. Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям. – Избран. произвед. в 5-ти т. / В. А. Сухомлинский. – К. – 1980. – Т. 3 – 109 с.
2. Коррекционная педагогика в начальном образовании : Учеб. пособие / Г. Ф. Кумарина, М. Э. Вайнер, Ю. Н. Вьюнкова и др.; под ред. Г. Ф. Кумариной. – М. : Издат.центр Академия, 2003. – 320 с.

О ПРОБЛЕМАХ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ

Пелепчук О. С.

Университет Ушинского, Украина

Курс экологии является обязательным для изучения во всех высших учебных заведениях Украины. В то же время проблемы экологического воспитания молодежи студенческого возраста в Украине, являясь, с одной стороны, весьма актуальными, с другой стороны, остаются достаточно сложными, поскольку в последние годы наблюдается тенденция к уменьшению количества часов, отведенного на изучение курса экологии, а в ряде случаев и полное исключение данного курса из учебных планов. Это явление вызывает тревогу, поскольку экологические вопросы не только органически входят составной частью в экономику и политику, но становятся неотъемлемым компонентом культуры. Руководители факультетов, отменяющие изучение курса экологии, мотивируют свои действия тем, что не всем студентам, к примеру, спортсменам, художникам или музыкантам, не нужен чисто биологический предмет, который напрямую никак не может быть связан с будущей профессией. Логика в таких рассуждениях есть, поскольку курс экологии является общеобразовательным, унифицированным для всех высших учебных заведений и представляет собой краткое изложение курса, рассчитанного на специалистов-биологов, перегружен понятийно и терминологически и вызывает в силу этого отторжение. В то же время понимание закономерностей, происходящих в природе, влияние человеческого общества на нее, возможные пути решения глобальных экологических проблем являются необходимыми не только для специалистов узкого профиля, но для каждого образованного человека и, особенно, для любого школьного учителя.

Основываясь на более чем 25-летнем опыте чтения различных курсов экологии, считаю, что это результат отсутствия единой концепции экологического воспитания и образования в стране, вследствие чего учебные планы и программы по курсу экологии недоработаны и требуют корректировки как минимум в педагогических учебных заведениях. При изучении курса экологии базовые экологические понятия должны быть тесно переплетены с вопросами социальной экологии и природоохранными элементами.

Сложная экономическая ситуация в Украине последнего периода не способствует проявлению интереса к проблемам экологической стабильности в государстве, так как слушателям, даже имеющим слабую специальную подготовку, ясно, что в условиях экономического кризиса государство не в состоянии уделить должного внимания вопросам экологии. Не способствует успешному изучению экологии и отсутствие материальной базы, которая позволяла бы пробудить интерес к глобальным экологическим проблемам.

Абстрактные экологические вопросы и проблемы для студентов остаются абстрактными; отклик находят только те вопросы, которые люди могут спроецировать на себя, своих близких, свои жизненные проблемы, установки и привычки. Объяснение многих проблем экологического статуса в связи с их проявлением в жизнедеятельности человеческого организма, то есть рассмотрение экологической ситуации в мире, государстве или отдельном регионе в связи с медицинскими проблемами и следствиями, неизменно вызывает высочайший интерес у слушателей, включает механизмы логического и ассоциативного мышления и способствует полемическому характеру изучения материала. В качестве иллюстрации можно привести проблему накопления мусора, который загрязняет планету, занимает огромные площади, плохо и долго разрушается, что приводит к долгосрочным проблемам при дальнейшем использовании земельных ресурсов, занятым под мусорохранилища (примером чего может служить территория крупнейшего рынка «7 километр» в Овидиопольском районе Одесской области, где постоянно наблюдаются проседания почвы), отрицательно влияет на круговороты веществ в природе и жизнедеятельность животных и растений, может способствовать возникновению и распространению ряда заболеваний. Понимание того, что значительная часть мусора может быть переработана и стать источником получения полезных ископаемых, при сжигании может быть источником получения тепла и горячей воды, частично может использоваться для получения органических удобрений и т. д., сразу повышает градус интереса к изучению данного вопроса, в частности, и предмета в целом.